

ŠKOLA HISTORICKÁ

Cíl:	Uvědomit si, že školní budova a její uspořádání nejsou jednou pro vždy dané, mění se, přestavují se, reagují na novou situaci ve vzdělávání nebo na finanční situaci zřizovatele školy.
Obory:	Člověk a společnost (Výchova k občanství), Člověk a společnost (Dějepis)
PT:	Environmentální výchova

Pro úkol je vhodné nejprve rozvrhnout, kdo bude kde pátrat.

- Pozvete někoho, kdo pamatuje školní budovu třeba jako poštu, na besedu nebo se za pamětníkem po předběžné domluvě vypraví malá skupinka žáků?
- Kdo si vezme na starosti knihovnu? Málo využívanými službami veřejných knihoven je právě vyhledávání informací třeba v článcích týkajících se regionu. V menších obcích může pomoci i kronikář, pro kterého jsou zásadní proměny školy vždy událostí hodnou zaznamenání. Ve městech se informací o historii školy dopátráme v regionálním oddělení muzea – první zmínky o škole, kde se vyučovalo, jména učitelů, patronů školy a zajímavosti o životě školy, staré třídní knihy a pomůcky apod.

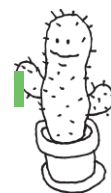

Stává se dobrým zvykem umístit na webové stránky obcí, institucí či škol informace o historii. Pokud webové stránky vaší školy historický exkurz nenabízejí, jsou tyto aktivity vhodným východiskem pro nápravu. Máte-li tuto sekci zřízenou, můžete ji společně žáky dále rozšiřovat a to textovými příspěvky i dobovými fotografiemi nebo kresbami.

Přiřazování letopočtů:

1674 – B • 1774 – C • 1874 – A

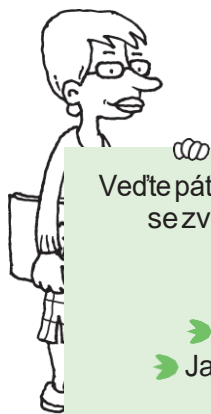
ŘEŠEN

Při pozorném čtení narazí žáci na několik méně známých slov: květnice, zelnice, obecní pastýř, patron. Přijdou sami na jejich významy?

O historii českého školství mohou žáci dál pátrat. Kromě knih je vhodným nástrojem internet – třeba vás stránky Muzea Jana Amose Komenského v Uherském Brodě www.mjakub.cz zlákají k návštěvě. Ukázky proměn školních tříd najde na stránkách přerovského muzea na <http://www.prerovmuzeum.cz/zamek/zam2.htm>.

Na stránkách Pedagogického muzea www.pmjk.cz zase neopomeňte nahlédnout do propozic celostátní literárně historické a výtvarné soutěže pro děti a mládež „KOMENSKÝ A MY“. Příjemně zpracovanou sekci o historii školství najdete na stránkách Českého Krumlova (http://www.ckrumlov.cz/cz1250/region/histor/i_skolst.htm a http://www.ckrumlov.cz/cz1250/mesto/histor/i_skolst.htm)

Ved'te pátrání po historii školství ve vašem regionu se zvláštním zřetelem k těmto ukazatelům:

- Kdo školu zřizoval a platil?
- Jakými zájmy byl veden?
- Co se měly děti zejména naučit?
- Jak v budoucím životě absolventi školy své vzdělání využili?

Tento kritický pohled totiž poodhalí, že každá doba chce ve škole děti naučit trochu něco jiného. Obrazovou kroniku školství plnou zvratů v daleké Mikronésii najdou žáci na <http://www.micsem.org/photos/education/01.htm>. Uvidí, jak se do tradiční podoby výchovy promítl příchod evropských misionářů, učitelů z Německa, Japonska či USA.

- Možná není tajemstvím, kdy byla škola postavena. Ale víte, jak se měnily jednotlivé učebny, vybavení a uspořádání školního areálu a budovy?

Víte, kdy byla postavena ta vaše?

	Kdy a v jaké podobě vznikl/a	Současný stav
Počítačová učebna		
Školní zahrada		
Kuchyň		
Tělocvična		
Hřiště		
Družina		
Skleník		
Školní knihovna		

- Vyberte si další místa v prostorách školy a jejím okolí a pátrejte po jejich minulosti. Jak dlouho tu jsou? Co zde bylo předtím? Jak se změnilo vybavení?

Pomohou vám staré fotografie či kresby školy, zmínky v kronikách či v novinách. Můžete se vypravit za pamětníky, zeptat se učitelů, kteří jsou na škole nejdéle. S vyhledáváním informací mohou pomoci i v místní knihovně.

Historii školy zpracujte pro webové stránky školy či do školního časopisu.

- Dlouhodobě používané školní budovy v našich zemích obvykle oslavily v nedávné době 100 let, těm opravdu nejstarším táhne na 135 let. Víte, co bylo předtím?

Přiřaďte k popisům časová určení:

1674

1774

1874

A

Po převzetí škol obcemi se začaly stavět lepší školní budovy. Byly vybaveny učebními pomůckami a měly k dispozici školní knihovny, školní zahrady a mnohde i cvičiště. Jedna část školní zahrady sloužila jako květnice, druhá jako zelnice a třetí část byla pokusným polem. Velmi často zde byly chovány včely. Výjimkou nebyl ani chov nejrůznějších zvířat, o které se žáci starali v přilehlé zoologické zahradě.

B

Stav škol byl neutěšený. Často sloužila jako škola stáj nebo bídna chatrč, ve které spával zároveň obecní pastýř nebo učitel. Na školách se učilo hlavně přes zimu, protože od jara do podzimu se muselo pracovat na polích. Děti chodily do školy, jak se rodičům zlíbilo. Když potřebovali pomoc na poli nebo v lese, do školy je nepustili.

C

Císařovna Marie Terezie zavedla povinnou školní docházku pro děti od 6 do 12 let. Aby zajistila pro tuto výuku podmínky, určila vrchnost jako patrona, který se má starat o stavění škol, o jejich opravy a o plat učitele. Výsledkem bylo, že učebny byly nízké, špinavé, zakouřené z velkých kamen, strop černý, začazený, trámy vespod nepobité, často neměly dřevěnou podlahu ani dlažbu. Často se ve třídě objevila i kuřata, housata, kůzlata či podsvinčata.

